

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Iran

PDKI – Democratic Party of Iranian Kurdistan

2. april 2020

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentesreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

The Democratic Party of Iranian Kurdistan (DKPI) is an Iranian Kurdish opposition party established in 1945. The party head quarter and a substantial part of its organizational bodies and members are based in exile in Northern Iraq. PDKI observed a truce between 1996 and 2015 but has since resumed limited military activity inside Iran. However, the main focus of the party is on civil activities, such as support to civil society in Iranian Kurdistan, and calls for protests and strikes. Membership or affiliation to the party might lead to the death penalty or to long prison sentences in Iran.

Sammendrag

Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI) er et iransk kurdisk opposisjonsparti stiftet i 1945. Partiets hovedkvarter og store deler av partiorganisasjonen og medlemsmassen holder til i eksil i Nord-Irak. PDKI overholdt en våpenhvile fra 1996 til 2015, men har siden den tid gjenopptatt begrenset militær aktivitet inne i Iran. Partiets hovedfokus er imidlertid på sivile aktiviteter, som støtte til sivilsamfunnet i iransk Kurdistan, politiske markeringer og oppfordring til streiker. Medlemskap eller tilknytning til partiet kan straffes med dødsstraff eller lange fengselsstraffer i Iran.

Innhold

1 Innledning	6
2 Partiets historie	7
2.1 1945 – 1979: Mahabad-republikken og perioden under sjahen	7
2.2 1979 – 1984: Den islamske revolusjonen og urolighetene i kurdiske områder	8
2.3 Interne splittelser i partiet.....	9
3 Ideologi	10
3.1 Nåværende partiprogram.....	11
3.2 Partiets holdning til bruk av våpenmakt.....	11
3.3 Offensive eller defensive operasjoner?	13
3.4 Zagros Eagles	13
4 Organisasjonsstruktur	14
4.1 Baser i Nord-Irak	14
4.2 Media	15
4.3 Ungdomsorganisasjonen - Lawan.....	15
4.4 Kvinneorganisasjonen	15
5 PDKIs aktiviteter i Iran	16
5.1 Partiets oppslutning i Iran	16
5.2 Sivile aktiviteter i Iran.....	17
5.3 Militære aktiviteter i Iran	18
6 Medlemskap og rekruttering	18
6.1 Rekruttering i Iran.....	19
6.2 Rekruttering i Nord-Irak.....	20
6.3 Opplæring av rekrutter i Nord-Irak.....	20
7 Medlemskort	21
8 Bekreftelser på medlemskap	21
9 Reaksjoner fra iranske myndigheter	22
9.1 Forhold med betydning for straffeutmålingen.....	23
9.2 Iransk etterretning i Nord-Irak.....	24
9.3 Reaksjoner mot familiemedlemmer.....	25
10 Referanser	27

1 Innledning

Dette notatet omhandler det iransk-kurdiske opposisjonspartiet Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), som for tiden ledes av Mustafa Hijri. Landinfo har tidligere omtalt partiet som KDPI (Kurdistan Democratic Party Iran) da det ofte omtales på denne måten i engelskspråklig litteratur. Her har vi valgt å bruke betegnelsen PDKI siden det er denne forkortelsen partiet selv bruker i dag (PDKI u.å.). På kurdisk kalles partiet Hezbî Dêmokiratî Kurdistanî Êran.¹

Notatet gir innledningsvis en kort gjennomgang av partiets historie og ideologi, og beskriver så den interne organiseringen og hvordan partiet opererer inne i Iran. Deretter redegjøres det for medlemskap og rekruttering til partiet, samt hva slags medlemskort og bekreftelser på medlemskap som kan utstedes til partimedlemmer. Til slutt omtales iranske myndigheters reaksjoner på medlemskap eller tilknytning til PDKI.

Informasjonen som notatet bygger på stammer primært fra en informasjonsinnhentingstrekk til Nord-Irak i oktober og november 2019. På reisen intervjuet Landinfo blant annet representanter for PDKI, andre iransk-kurdiske opposisjonspartier og ulike uavhengige iransk-kurdiske akademikere og journalister. Dette er supplert med enkelte detaljer fra tidligere intervjuer med de samme partiene i henholdsvis 2013 og 2016, da ikke alle temaer som tas opp i notatet ble berørt i detalj i forbindelse med reisen i 2019. I tillegg benyttes informasjon fra danske utlendingsmyndigheter som har gjennomført tilsvarende informasjonsinnhentingstrekk til Nord-Irak, og informasjon fra ulike akademiske publikasjoner og nyhetsoppslag.

PDKI og andre iransk-kurdiske partier er illegale i Iran, og medlemskap kan straffes strengt. Av den grunn er intervjuobjektene anonymisert. Representantene for partiene er ikke oppgitt med navn, men det er oppgitt hvilket parti de tilhører.

¹ PDKI ble stiftet i 1945 som Kurdistan Democratic Party, men fra og med 1955 begynte man å tilføye «Iran» til navnet. I 2006 gikk deler av partiet ut og dannet KDP, med «Iran» fjernet fra navnet (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 14, 23). Landinfo har omtalt denne utbrytergruppen som KDP-I. Se også kapittel 2.4. Det planlegges å lage et separat temanotat om KDP-I. De to partiene (PDKI og KDP-I) må ikke forveksles med det mer kjente Kurdistan Democratic Party (KDP) i Irak.

2 Partiets historie

2.1 1945 – 1979: Mahabad-republikken og perioden under sjahen

PDKI ble grunnlagt i 1945 under navnet Kurdistan Democratic Party.² Få måneder senere, i januar 1946, etablerte partiet en kurdisk republikk i Mahabad i provinsen Vest-Aserbajdsjan nordvest i Iran, men allerede i desember samme år ble den kortlivede «Mahabad-republikken» beseiret av iranske tropper.³ Partileder Qazi Mohammad og flere andre i partiledelsen ble deretter henrettet (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 14-15; McDowall 2000, s. 241-245).

Partiet overlevde, men ble sterkt svekket som følge av Mahabad-republikkens fall, og kom under økende press fra iranske myndigheter i de påfølgende tiårene. Som følge av dette søkte partiets medlemmer i økende grad tilflukt i kurdiske områder av Irak (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 15; McDowall 2000, s. 252).

En noe mer liberal periode på begynnelsen av 1950-tallet, ga PDKI et visst politisk handlingsrom. I april 1951 stemte det iranske parlamentet overveldende for en nasjonalisering av Anglo Iranian Oil Company. Som følge av dette gikk statsministeren av, og Mohammad Mossadegh som ledet partiet National Front, ble utnevnt til ny statsminister på en liberal og demokratisk platform. PDKI stilte kandidater til lokalvalgene i 1952 og vant overveldende i Mahabad, men sjahen annullerte resultatene, sendte inn hæren og utpekte en lokaladministrasjon som var lojal til ham. Den relativt liberale perioden opphørte da Mossadegh ble styrtet i et kupp iscenesatt av USA og Storbritannia i august 1953 (Entessar 2000, s. 30-32).

På 1960-tallet begynte sjahen å støtte Mustafa Barzani's irakisk-kurdiske KDP i deres opprør mot det nye Baath-regimet i Bagdad. Som en følge av dette, oppfordret Barzani i 1966 offentlig de iranske kurderne til å stoppe enhver væpnet motstand mot sjahens styrker og ofre sin kamp til fordel for de irakiske kurdernes kamp mot Bagdad. Dette førte til splittelser i den kurdiske bevegelsen. Et

² Forløperen for Kurdistan Democratic Party var organisasjonen Komalay-i Jiyani Kurd/Kurdestan (Foreningen for kurdernes/Kurdistans fornyelse) som ble dannet i 1942 av en gruppe unge kurdere i byen Mahabad. Grunnleggerne var representanter for den nye fremvoksende urbane og utdannede middelklassen, og synes å ha vært påvirket av en gryende kurdiske etno-nasjonalisme. Sovjetisk innblanding førte til at Komalay Jiyani Kurd/Kurdistan ble innlemmet i Kurdistan Democratic Party i september 1945 med Qazi Mohammad som leder (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 14; McDowall 2000, s. 237-240).

³ Britiske og sovjetiske tropper okkuperte Vest-Iran i august 1941 og tvang sjahen til å abdisere og overlate makten til sin sønn. Okkupasjonen kom i stand på bakgrunn av sjahens påståtte sympatier med Nazi-Tyskland. Sovjetiske tropper okkuperte Nord- og Vest-Aserbajdsjan, men lot et maktvakuum oppstå lengre sør i de kurdiske områdene mellom Mahabad og Saqqiz. PDKI utnyttet dette maktvakuumet til å opprette den kortlivede republikken (McDowall 2000, s. 231).

gryende opprør samme år i iransk Kurdistan, hvor PDKI spilte en aktiv rolle, ble slått ned av både sjahens styrker og Barzanis KDP (Entessar 2000, s. 33-34).

2.2 1979 – 1984: Den islamske revolusjonen og urolighetene i kurdiske områder

Under den islamske revolusjonen i Iran i 1979 spilte kurderne en aktiv rolle gjennom massedemonstrasjoner mot sjahen. Da revolusjonen var et faktum, kunne PDKI reetablere seg i Iran og arbeide åpent. PDKI og andre iransk-kurdiske partier fikk kontroll over kurdiske områder i Iran. De opprettet revolusjonære komiteer som, i motsetning til i resten av Iran, var uavhengige av Teheran og heller ikke fulgte de nye sentralmyndighetenes islamske doktrine. PDKI erklærte likevel at partiet var rede til å samarbeide med det nye regimet i Teheran, og forsøkte å overtale dem til å anerkjenne kurdernes demokratiske rettigheter. Motsetningen mellom kurderne og Teheran kom imidlertid raskt til overflaten, og høsten 1979 oppsto krigshandlinger i de kurdiske områdene (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 17-18; McDowall 2000, s. 261-263).⁴

I september 1980 gikk Irak til angrep på Iran og startet dermed den åtte år lange Iran-Irak krigen. PDKI erklærte at kurderne ville kjempe side om side med iranske styrker dersom Teheran aksepterte kurdernes krav om blant annet bruk av kurdisk språk i skolevesenet, etableringen av en kurdisk sikkerhetsstyrke og utnevning av kurdiske lokaladministratorer. Dette ble imidlertid ignorert av de iranske makthaverne som intensiverte angrepene mot iransk-kurdiske områder (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 19-21; McDowall 2000, s. 274-275).

I november 1981 tok iranske styrker kontroll over alle byer i iransk Kurdistan, men de kurdiske geriljastyrkene kontrollerte fremdeles mye av landsbygda. De ble imidlertid gradvis beseiret og i 1984 mistet de alt terreng. PDKIs hovedkvarter ble flyttet til Irak hvor de fikk assistanse og beskyttelse fra det irakisk-kurdiske partiet Patriotic Union of Kurdistan (PUK) (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 19-21; McDowall 2000, s. 274-275). Siden den tid har partiledelsen, hovedkvarteret og store deler av medlemsmassen hatt tilhold i eksil i Nord-Irak.

⁴ I april 1979 gikk de kurdiske lederne inn for å boikotte folkeavstemningen som skulle godkjenne det nye regimet. «Den islamske republikken» ble likevel vedtatt med stor margin. Etter å ha erkjent at det var nytteløst å boikotte, valgte de kurdiske lederne å oppfordre til deltagelse i valget til Ekspertrådet som skulle skrive den nye konstitusjonen. PDKIs daværende generalsekretær, Abdul Rahman Qasimlu, ble valgt inn i rådet, men ble forhindret fra å møte, da Khomeini erklærte jihad mot kurderne 19. august, samme dag som rådet skulle begynne sitt arbeid. Krigshandlinger pågikk i kurdiske områder frem til november da kurdiske geriljastyrker klarte å gjenvinne kontrollen. Samtaler ble deretter innledet mellom kurderne og Teheran, men førte ikke til noen avtale. Kurderne deltok også i valg til nasjonalforsamling i mars 1980, men valgresultatene i kurdiske provinser ble erklært ugyldige, og de kurdiske representantene fikk aldri anledning til å møte i parlamentet (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 17-19).

2.3 Interne splittelser i partiet

Partiet har i løpet av sin syttifem år lange levetid opplevd en rekke interne splittelser. I 1967 gikk en gruppe medlemmer ut og dannet en «Revolutionary Committee». Denne fløyen var misfornøyd med partiledelsens tette samarbeid med Mulla Mustafa Barzanis irakiske KDP. I 1971 ble fløyen som hadde støttet Barzani avsatt, og PDKI ble igjen samlet under én ledelse (McDowall 2000, s. 242-243, 253-254).

I 1980 gikk syv medlemmer av sentralkomiteen ut av partiet i protest mot Abdul Rahman Qasimlus lederstil. Denne konflikt vedvarte fordi partiet i 1981 valgte å slutte seg til opposisjonsgruppen National Council of Resistance (NCR).⁵ I 1985 forlot partiet NCR igjen fordi enkelte i ledelsen, inkludert partileder Qasimlu, ønsket å holde muligheten åpen for forhandlinger med Teheran, mens en «venstrefløy» ønsket å arbeide for regimeendring i tråd med NCRs standpunkter (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 19-21; McDowall 2000, s. 274-275).

I 1984 oppsto en væpnet konflikt mellom KDP og det iransk-kurdiske venstreorienterte partiet Komala som vedvarte i minst fire år. Komala kritiserte PDKI for passivitet og kompromissvilje overfor Teheran. Bak konflikten lå også dype ideologiske motsetninger mellom de to partiene (McDowall 2000, s. 273-275).

Under partiets åttende kongress i 1988, brøt en venstrefløy i PDKI ut og dannet KDP – Revolutionary Leadership (KDP-RL). Denne fløyen var misfornøyd med partileder Qasimlus ønske om dialog med Teheran. KDP-RL sto dessuten nærmere Komala ideologisk og erklærte en unilateral våpenhvile med Komala (McDowall 2000, s. 276). Utbryterfraksjonen ble ikke gjenforent med moderpartiet før i 1997 (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 20).

Qasimlu ble drept i et attentat i Wien i juli 1989. Tre år senere ble hans etterfølger som partileder, Sadiq Sharafkandi, drept i Berlin. Begge ble trolig drept av iranske agenter. Etter drapet på Sharafkandi ble Mustafa Hijri valgt til leder (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 21; McDowall 2000, s. 277).

I desember 2006 gikk en stor gruppe medlemmer av partiet ut og erklærte seg som KDP, med «Iran» fjernet fra partinavnet. Splittelsen kom som følge av en intern konflikt i partiets lederskap. I mars 2008 arrangerte utbryterne det de omtalte som partiets fjortende kongress i Koye i Nord-Irak, og valgte Khalid Azizi som leder (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 23). Partiet er fremdeles splittet i to

⁵ NCR ble dannet og ledet av Irans første valgte president etter revolusjonen, Abdulhassan Banisader, som ble avsatt i 1981, og lederen for Iranian People's Mojahedin, Masud Rafavi (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 19-21; McDowall 2000, s. 274-275).

fraksjoner, henholdsvis PDKI under ledelse av Mustafa Hijri og KDP-I⁶ som i dag ledes av Khalid Azizi. Begge fraksjoner har separate hovedkvarter om lag en kilometer fra hverandre utenfor Koye (Koysanjak) i Nord-Irak (KDP-I, intervju november 2019; PDKI, intervju oktober 2019).

Til tross for den siste splittelsen har de to fløyene dannet et nytt samarbeidsforum som, i tillegg til PDKI og KDP-I, består av de to Komala-fraksjonene som ledes av henholdsvis Omar Ilkhanizade og Abdullah Muhtadi (PDKI, intervju oktober 2019).

3 Ideologi

PDKI var helt fra starten av et kurdisk nasjonalistisk parti, som ønsket å arbeide for sosiale reformer og kurdernes demokratiske rettigheter. I et manifest utstedt i november 1945, like etter partiets stiftelse, formulerte partiet følgende målsetninger (McDowall 2000, s. 241):

- Autonomi for iranske kurdere innenfor den iranske staten.
- Bruk av kurdisk språk i undervisning og administrasjon.
- Valg til en kurdisk provinsforsamling.
- At alle statsansatte i de kurdiske provinsene skal være kurdere.
- Enhet og brorskap med det aserbajdsjanske folk.
- Én lik lov for både bønder og overklasse.

Etter Mahabad-republikkens fall og den påfølgende repressive politikken fra sentralmyndighetene, tok partiet også til orde for at monarkiet burde styrtes. I 1954 holdt partiet en kongress på hemmelig sted utenfor Mahabad og formulerte følgende prioriteringer (McDowall 2000, s. 251):

The overthrow of the monarchy, the creation of a Kurdish entity with its own elected government, the liberation of all Kurdistan and the enfranchisement of women.

I 1980, etter den islamske revolusjonen, forsøkte partiet som nevnt over å gå i dialog med det nye regimet. Partiet utformet nye krav om autonomi, herunder utdanning på kurdisk språk, etableringen av lokale kurdiske sikkerhetsstyrker og utnevning av kurdiske lokaladministratorer (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 19).

⁶ Fløyen som i dag ledes av Khalid Azizi omtales i engelsk litteratur som enten KDP, KDP-I eller KDP-Iran. Landinfo har valgt å referere til partiet som KDP-I for å skille det fra både PDKI og det irakisk-kurdiske KDP.

3.1 Nåværende partiprogram

I dag arbeider PDKI for kurdernes rettigheter innenfor et føderalt system for Iran, og beskriver seg selv som et sosialdemokratisk parti. På deres offisielle hjemmesider skriver de blant annet (PDKI u.å.):

The PDKI struggles to attain Kurdish national rights within a federal and democratic Iran. [...] The PDKI is a social democratic party and is a member of the Socialist International (SI). For us, democratic socialism entails the belief that all human beings, whether as individuals or as members of nations, should be free and equal in all spheres of life. The PDKI's policies on economic, political and social issues are based on these beliefs.

Partiet formulerte i 2016 en ny politisk plattform kalt «Rasan» (gjenoppvåkning). Rasan har to pilarer: tilstedeværelsen av partiets væpnede styrker inne i Iran, og det kurdiske folkets sivile motstandskamp mot det iranske regimet (PDKI 2019a). Ifølge representanter for partiledelsen er formålet med den sivile kampen å involvere lokalbefolkningen i politisk arbeid, orientere ungdommen mot partiets mål, og arbeide for kvinners rettigheter. Partiet ønsker også et samarbeid med andre etniske grupper i Iran og en felles koalisjon mot det sittende regimet (PDKI, intervju oktober 2019).

3.2 Partiets holdning til bruk av våpenmakt

Etter Gulfkrigen i 1991, ble en kurdisk selvstyreregion (Kurdistan Region of Iraq, heretter KRI) etablert i Nord-Irak. Det irakisk-kurdiske partiet Patriotic Union of Kurdistan (PUK), som dominerte sørøstlige deler av KRI som grenser mot Iran, tillot PDKI og Komala å etablere baser i «deres» område. Forholdet mellom de kurdiske selvstyremyndighetene i KRI og Iran tilsa imidlertid at man ikke kunne tolerere iransk-kurdisk militær aktivitet fra KRI inn i Iran. PUK forbød derfor de iransk-kurdiske partiene å drive geriljakrigføring i Iran fra basene i KRI (Ahmadzadeh & Stansfield 2010, s. 21; van Wilgenburg 2014). Derfor avsluttet partiene geriljavirksomheten rettet mot Iran. I 1996 erklærte PDKI en våpenhvile med Teheran og flyttet sine væpnede styrker vekk fra grenseområdene og lengre inn i KRI (Bucala & Enferadi 2016).

PDKI væpnede styrker (peshmerga)⁷ gjenetablerte seg i grenseområdene mellom Iran og Nord-Irak i mai 2015. Dette førte i første omgang til enkelte væpnede sammenstøt mellom PDKI og PKK som allerede var etablert i de samme områdene (Rudaw 2015a). I de påfølgende månedene skal det også ha kommet til

⁷ Begrepet peshmerga brukes primært om militære og andre sikkerhetsstyrker i de kurdiske selvstyreområdene i Nord-Irak (SNL u.å.), men PDKI og andre iransk-kurdiske partier refererer også til sine geriljasoldater som peshmerga (PDKI, intervju oktober 2019).

trefninger mellom PDKIs geriljastyrker og iranske styrker (MacDiarmid 2015). I februar 2016 erklærte PDKI at den 20 år lange våpenhvilen med Iran var avsluttet (PDKI 2016), og i løpet av 2016 økte antallet væpnede sammenstøt mellom PDKI og iranske styrker betraktelig (Bucala & Enferadi 2016).⁸ Militære sammenstøt vedvarte gjennom 2017. På slutten av året erklærte PDKI at de ville fortsette med militære aksjoner dypere inn i Iran i det kommende året som et ledd i deres nye strategi kalt «Rasan» (se over) (Rudaw 2017). I første halvdel av 2018 skal PDKI ha trappet opp sine militære aksjoner mot iranske mål ytterligere. I perioden juni til august annonserte PDKI at de hadde drept flere titalls medlemmer av Revolusjonsgarden i ulike aksjoner. Flere peshmerga-soldater fra PDKI ble også drept (Jane's 2018, s. 2; PDKI 2018a).

Analytikere peker på flere grunner til at PDKI valgte å gjenoppta den militære aktiviteten. Det hadde lenge vært en konkurranse om oppslutning og oppmerksomhet mellom ulike kurdiske partier. Partiet PJAK, som ble etablert i 2004, hadde fått særlig stor oppmerksomhet da de ikke overholdt den samme våpenhvilen som de andre partiene forut for 2015. Ved å gjenoppta den militære aktiviteten ønsket PDKI å skape større oppmerksomhet om eget parti, og å gjenvinne den dominerende posisjonen de hadde hatt tidligere (Saleh 2016). Representanter for partiledelsen i PDKI formulerte det på følgende måte overfor Landinfo (PDKI, intervju oktober 2019):

Our military activities raise people's morale. They know that there is someone outside to defend their dignity. This has increased our popularity inside Iran.

8. september 2018 avfyrte Iran syv missiler mot hovedkvarterene til både PDKI og KDP-I utenfor Koye (Koysanjak) i KRI og mot en flyktingleir like i nærheten. Angrepene skal ha drept 18 personer og såret 40. De fleste av de drepte tilhørte KDP-I. Missiler traff et møterom i deres hovedkvarter hvor KDP-Is politbyrå holdt møte. Flere av de tilstedeværende ble drept (Jane's 2018, s. 1; van Wilgenburg 2018).

I ettertid har antallet trefninger mellom iransk-kurdisk gerilja og iranske styrker avtatt i intensitet, men ikke opphørt (Jane's 2018, s. 2; Nawzad 2019). PDKIs peshmergaer er fremdeles til stede inne i Iran (PDKI, intervju oktober 2019), og flere trefninger har funnet sted. Den kurdiske menneskerettighetsorganisasjonen Hengaw dokumenterte 32 militære sammenstøt mellom januar og oktober 2019 hvor til sammen 17 kurdiske peshmergaer og 23 iranske soldater ble drept (Danish Immigration Service 2020, s. 65). I juli 2019 gjennomførte den iranske Revolusjonsgarden også operasjoner inn i KRI som ifølge egne uttalelser drepte og såret iransk-kurdiske geriljasoldater. Angrepene skal ha vært svar på gjentatte operasjoner utført av kurdiske geriljagrupper (Nawzad 2019). I mange tilfeller

⁸ For en mer detaljert beskrivelse av hendelsesforløpet i 2015 og 2016, se Landinfo (2017, s. 3-7).

nevner ikke nyhetsmeldingene hvilket kurdisk opposisjonsparti som er involvert i trefningene.

3.3 **Offensive eller defensive operasjoner?**

PDKI har siden 2015 gitt noe motstridene informasjon om hvorvidt deres militære aksjoner er av offensiv eller defensiv karakter. PDKIs ledelse har ved flere anledninger erklært at den militære tilstedeværelsen er defensiv, og at partiets peshmerga-soldater ikke angriper iranske soldater med mindre de selv blir angrepet (Landinfo 2017, s. 5). Lederen for partiets internasjonale relasjoner, Loghman Ahmadi, uttalte i et intervju med Aljazeera i 2015 at PDKI tidligere hadde beordret sine peshmerga-soldater til bare å åpne ild i selvforsvar. Dette hadde imidlertid endret seg, ifølge Loghman, som ble sitert med følgende uttalelse: «We have a clear decision by our party leadership that we will fight this regime by any means possible», (MacDiarmid 2015). I juli 2016 uttalte partileder Mustafa Hijri følgende i et intervju med Al-Monitor (Salih 2016):

Our forces are now moving around [in Iranian Kurdistan], making contacts with people, and are ready to act in self-defense only if attacked. But in future stages, our forces will move to the attack mode. This is a process that will gradually unfold, ...

Etter raketangrepet 8. september 2018 har som nevnt antallet militære trefninger som involverte PDKI, avtatt. Ifølge Jane's (2018, s. 3-4) har PDKI etter raketangrepet primært vektlagt den politiske kampen i tråd med deres politiske plattform «Rasan», og militær aktivitet inntreffer kun når partiets peshmerga-styrker i Iran oppdages av iranske styrker.

3.4 **Zagros Eagles**

En ny og relativt ukjent væpnet gruppe kalt Zagros Eagles har siden 2015 operert i iransk Kurdistan. Gruppens aksjoner kjennetegnes ved at de har en mer offensiv karakter enn aksjoner som gjennomføres i PDKIs navn. PDKIs talsmann for internasjonale relasjoner, Loghman Ahmadi, har opplyst til Landinfo at Zagros Eagles ikke har noen forbindelser til PDKI. En velrenommert kurdisk journalist hevdet imidlertid overfor Landinfo at Zagros Eagles er en del av PDKI. Gruppen skal være etablert som en separat gruppe, for å hindre at PDKIs relasjoner til kurdiske selvstyremyndigheter i Nord-Irak blir skadelidende for den militære aktiviteten i Iran (Landinfo 2017, s. 6-7). Den iransk-kurdiske menneskerettighetsorganisasjonen Hengaw skriver også at Zagros Eagles er affiliert med PDKI (Hengaw Organization for Human Rights 2018).

PDKI har postet en rekke meldinger om aksjoner i Zagros Eagles' navn på partiets hjemmeside og twitter-konto, senest i desember 2018 (Landinfo 2017, s. 6-7; PDKI 2018c; PDKI 2018d).

4 Organisasjonsstruktur

PDKIs øverste beslutningsorgan er kongressen som skal avholdes hvert fjerde år. Frem til 2018 var det høyeste beslutningsorganet mellom to kongresser sentralkomiteen bestående av 25 medlemmer, valgt på kongressen. Lederne for partiets kvinneorganisasjon, ungdomsorganisasjon og studentorganisasjon var automatisk medlemmer av sentralkomiteen. Sentralkomiteen valgte i sin tur et politbyrå som bestod av syv medlemmer, inkludert partiets generalsekretær (PDKI u.å; PDKI 2018b).

På partiets 16. kongress i februar 2018 besluttet man å omorganisere partiet. Sentralkomiteen og politbyrået ble avskaffet og erstattet av henholdsvis *et senter for politikkutforming* (Policy-Making Center) og et *styre* (Executive Board). Det ble også besluttet at partilederen skulle velges på kongressen, og ikke som tidligere av sentralkomiteen. Medlemmer til styret foreslås av partilederen, men må godkjennes av senteret for politikkutforming (PDKI, intervju oktober 2019; PDKI 2018b). Senteret for politikkutforming består av elleve personer, mens styret skal bestå av ti personer (PDKI, intervju oktober 2019).

Mellom 120 og 200 delegater møter vanligvis til kongressen. I utgangspunktet skal medlemmer fra både KRI, Iran og Europa/Amerika være representert, men på grunn av sikkerhetshensyn deltok ingen av partiets medlemmer i Iran på den 16. kongressen. Ifølge representanter for partiledelsen (PDKI, intervju oktober 2019) sendte medlemmer fra Iran i stedet sine anbefalinger og synspunkter til kongressen på forhånd. Partiet har et eget valgstyre (Election Board) som kontrollerer stemmegivning på kongressen. I Europa er det opprettet en egen kommisjon utpekt av styret som består av fem medlemmer. Denne kommisjonen velger delegater fra Europa og Amerika til kongressen (PDKI, intervju oktober 2019).

4.1 Baser i Nord-Irak

PDKIs hovedkvarter er basen Azadi som ligger utenfor Koye (Koysanjak) i KRI. Basen består av en rekke små hus fordelt utover et større inngjerdet område som bevoktes av partiets væpnede peshmerga-soldater.

I leiren finnes blant annet partiets administrasjon og kontorer tilhørende ungdomsorganisasjonen, kvinneorganisasjonen og media-avdelingen (se under). I tillegg har leiren en barnehage, skole og en helseklinikk. Klinikken bemannes av unge partimedlemmer med medisnutdanning fra universiteter i KRI, i første rekke sønner og døtre av peshmergaer i partiet.⁹ PDKI har også baser i

⁹ Iranere bosatt i KRI kan med få unntak ikke jobbe i offentlig sektor. Iranere med medisnutdanning kan dermed ikke jobbe ved offentlige sykehus i KRI (humanitær organisasjon, intervju oktober 2019; PDKI, intervju oktober 2019).

fjellområdene langs grensen til Iran, og deres militære kommandosentral ligger i Degala mellom Koye og Erbil (PDKI, intervju oktober 2019).

4.2 Media

Partiet bruker internett og sosiale medier for å nå ut til befolkningen i Iran. I tillegg drifter de en egen TV-kanal kalt *Tishk TV* (PDKI, intervju oktober 2019).

Under et besøk i 2013, ble Landinfo vist rundt i partiets media-lokaler i Azadi-leiren, både et studio hvor noe av innholdet til *Tishk TV* ble publisert, og i lokalet til Kurdistan Press Agency. Her publiseres to nettsider, www.kurdistanmedia.com som er et partiorgan for PDKI, og www.kurdpa.net som er nettsiden til Kurdistan Press Agency. Sistnevnte hadde etter det opplyste ingen formell tilknytning til partiet. Begge publiserer stoff på både persisk, kurdisk og engelsk. Partiet har også en annen engelskspråklig nettside, www.pdki.org som lages i Paris (PDKI, intervju oktober 2013).

4.3 Ungdomsorganisasjonen - Lawan

Partiet har en egen ungdomsorganisasjon, Lawan, for medlemmer mellom 15 og 35 år. Lawan har kontorer i Azadi-leiren, og arbeider både i KRI og inne i Iran. Ungdomsorganisasjonen har også kontorer i ulike europeiske land, inkludert i Norge hvor de er en registrert organisasjon (PDKIs ungdomsorganisasjon, intervju oktober 2019).

Lawan utgir et eget nyhetsmagasin, Lawan Magazine, hvor medlemmer kan sende inn bidrag, debattere og gi uttrykk for sine synspunkter. Magasinet distribueres via sosiale medier som Facebook, Telegram og Instagram. Det finnes ikke i papirversjon (PDKIs ungdomsorganisasjon, intervju oktober 2019). Lawan har også en egen internettside, www.lawan.org (PDKI, intervju oktober 2013).

4.4 Kvinneorganisasjonen

Partiet har også sin egen kvinneorganisasjon, som ble stiftet allerede i 1946. Kvinneorganisasjonen jobber primært med kvinners rettigheter og likestilling. De forsøker å engasjere iransk-kurdiske kvinner i likestillingsarbeid, og sprer informasjon via partiets radio- og TV sendinger. Kvinneorganisasjonen har et eget program på *Tishk TV* og utgir et eget magasin som kommer ut hvert kvartal (PDKI, intervju oktober 2013).

5 PDKIs aktiviteter i Iran

Til tross for en mangeårig eksiltilværelse i Nord-Irak, har PDKI et nettverk av medlemmer og sympatisører inne i Iran. Ifølge representanter for PDKI er medlemmene inne i Iran organisert i hemmelige cellestrukturer, og man har etablert en rekke sikkerhetsforanstaltninger for å unngå at de blir oppdaget av iransk etterretning. I hver by finnes en egen separat organisasjonsstruktur. Medlemmene i cellene skal ikke kjenne til andre medlemmer utenfor cellen og får kun den informasjonen de behøver for å utføre sine oppgaver (PDKI, intervju oktober 2019).

Organisasjonsstrukturen i Iran er helt separat fra organisasjonsstrukturen i Nord-Irak og de to skal ikke sammenblandes. Partiledelsen i Nord-Irak observerer deres arbeid fra avstand. Så langt det lar seg gjøre gir de medlemmene inne i Iran instruksjoner om hvordan de skal utføre sitt arbeid. Det hender av og til at medlemmer i Iran krysser grensen til Nord-Irak for å motta instruksjoner og gjennomføre trening, men i mange tilfeller er det vanskelig og risikabelt for dem å krysse grensen. Som oftest anbefales de å la være å komme til Nord-Irak, med mindre det er helt nødvendig. I stedet er det partiets væpnede enheter som vanligvis overleverer instruksjoner til de hemmelige cellene inne i Iran i forbindelse med deres grensekryssende virksomhet (PDKI, intervju oktober 2019).

En iransk-kurdisk journalist som tidligere var med i en hemmelig PDKI-celle i Iran, forklarte at det var syv medlemmer i hans celle. Cellene hadde ulike oppgaver. Hans celle hadde ansvar for sikkerhet og samlet informasjon om Revolusjonsgardens bevegelser i området. Andre celler hadde oppgaver knyttet til rekruttering av nye medlemmer eller propaganda / informasjonsspredning. Cellene hadde mellom tre og ni medlemmer den gangen, men består i dag av én, tre eller fem medlemmer. Hver celle hadde egne regler for hvordan de skulle gjennomføre sitt arbeid og ivareta sin sikkerhet. I hans celle var det tre som opprettholdt direkte kontakt med ledelsen i Koye i Nord-Irak (Iransk-kurdisk journalist bosatt i KRI, intervju oktober 2019).

5.1 Partiets oppslutning i Iran

På 1980-tallet ble PDKI regnet som det største av de iransk-kurdiske partiene. PDKI hadde på denne tiden særlig stor oppslutning rundt Mahabad og Urumiya, men nøy mindre oppslutning nord og sør for dette området (McDowall 2000, s. 265). Analytikere som danske utlendingsmyndigheter intervjuet i 2013, var enige om at PDKI på 1980-tallet hadde stor støtte i den kurdiske befolkningen i Iran og tradisjonelt ble regnet som det største iransk-kurdiske partiet. Partiets tidligere ledere og martyrer, Qassimlu og Sharafkandi, nøy stor respekt i befolkningen. I senere år var det imidlertid ikke sikkert at PDKI var størst blant de iransk-kurdiske partiene, da særlig PJAK hadde fått stor oppslutning (Danish Refugee Council & Danish Immigration Service 2013, s. 9-12).

En iransk-kurdisk universitetslektor som Landinfo intervjuet i november 2019, mente også at PDKI var det største partiet på 1980-tallet, men at dette ikke nødvendigvis stemmer lenger. I dag konkurrerer de om innflytelse med utbrytergruppen KDP-I, ulike fraksjoner av Komala og PJAK. Dessuten er det en del kurdere i Iran som ikke støtter noen av partiene. Dette inkluderer enkelte stammer hvor mange av medlemmene arbeider for myndighetene og en liten økonomisk overklasse som har fordel av stabile relasjoner til sentralmyndighetene. Det omfatter i tillegg kurdere som ønsker å arbeide for reformer innenfor det eksisterende politiske systemet, og som velger å støtte iranske reformpolitikere snarere enn de illegale iransk-kurdiske partiene (iransk-kurdisk universitetslektor, intervju november 2019).

5.2 Sivile aktiviteter i Iran

En viktig del av partiets arbeid i Iran består i å mobilisere befolkningen i forbindelse med protestaksjoner. Nyere eksempler på dette er protester i etterkant av det iranske raketangrepet mot basene i Koye i september 2018 og demonstrasjoner mot den tyrkiske invasjonen i kurdiske områder i Nord-Syria i oktober 2019. Ifølge representanter for partiet, oppstår ikke slike protester spontant, men kommer i stand på grunn av oppfordringer fra PDKI og andre kurdiske partier (KDPI, intervju oktober 2019).

Partiet oppfordrer også befolkningen til å ta del i ulike feiringer og markeringer av høytider og merkedager, for eksempel nyttårsfeiringen Newroz, datoen for drapet på tidligere partileder Qassimlu i Berlin i 1989, markeringer for partiets martyrer osv. I forbindelse med merkedagene spres informasjon via sosiale medier og partiets mediekkanaler. I tillegg gjennomfører medlemmene tidvis ulike «aksjoner» på vegne av partiet, som å spre flyveblader eller skriver slagord på husvegger. Under Newroz oppfordres befolkningen til å kle seg i tradisjonelle kurdiske klær (PDKI, intervju oktober 2019).

Parallelt med partiets undergrunns-aktiviteter i Iran, slik som oppfordring til deltagelse i streiker og markeringer, spredning av partiets materiell osv., tar mange av partiets medlemmer og sympatisører også del i det lovlige sivilsamfunnet i Iran. De som tar del i denne typen organisasjonsliv, vil naturligvis ikke røpe sin partitilknytning til andre, heller ikke til kollegaer i samme organisasjon (PDKI-medlem, intervju oktober 2013).

En journalist bosatt i KRI fortalte Landinfo at han hadde vært medlem av en hemmelig PDKI-celle i iransk Kurdistan samtidig som han gjennomførte militærtjenesten sin i Iran (iransk-kurdisk journalist bosatt i KRI, intervju oktober 2019). En annen person som Landinfo intervjuet i KRI i november 2019, forklarte at han hadde vært medlem av partiet (han er i dag med i KDP-I) i hemmelighet samtidig som han var aktiv i en lovlig studentorganisasjon ved et universitet i Iran på 1990-tallet. Han forklarte at andre medlemmer av studentorganisasjonen var

medlemmer av andre iransk-kurdiske partier uten at han visste det på det tidspunktet. En annen aktivist (også tilhørende KDP-I i dag) hadde vært sympatisør av partiet og samtidig aktiv i studentpolitikken. Senere ble denne personen medlem i partiet i hemmelighet samtidig som vedkommende var folkevalgt i et kommunestyre i iransk Kurdistan (aktivister i KDP-I, intervju november 2019).

5.3 Militære aktiviteter i Iran

De militære aktivitetene styres fra hovedkvarteret i Koye, ifølge representanter for PDKI. Ingen i partiet kan gjennomføre militære aksjoner i Iran uten ledelsens godkjenning og instruksjoner (PDKI, intervju oktober 2019).

Som nevnt over, flyttet partiet sine baser og militære enheter nærmere den iranske grensen i 2015 og begynte samtidig å sende sine militære enheter inn i Iran. Disse militære enhetene består for det meste av rekrutter som har sluttet seg til partiet i Nord-Irak, og som har gjennomgått militær trening ved partiets baser der (se kapittel 6.2). Ifølge representanter for partiet, er deres militære enheter organisert i tre nivåer (PDKI, intervju oktober 2019):

- *Pel*: En *pel* er den minste enheten og består av om lag 15 soldater.
- *Lek*: En *lek* er satt samme av fire *pel*.
- *Hez*: En *hez* består av tre eller flere *lek*, avhengig av de til enhver tid gjeldende militære behovene.

Som nevnt i kapittel 3.3 finnes det også en separat militær gruppe, Zagros Eagles, inne i Iran som påstås å være tilknyttet partiet. Landinfo har ingen ytterligere informasjon om hvordan Zagros Eagles er bygget opp eller hvordan de opererer i Iran.

6 Medlemskap og rekruttering

Representanter for partiledelsen forklarte at man skiller mellom *medlemmer* og *tilhengere* av partiet. I noen sammenhenger brukes også begrepet *sympatisør*, men dette er omtrent det samme som en tilhenger (PDKI, intervju oktober 2019).

Utover dette har representanter for partiet, i møter med Landinfo og i møter med danske utlendingsmyndigheter, gitt litt ulike fremstillinger av hva det innebærer å være henholdsvis medlem og tilhenger av partiet. En representant for partiets sentralkomite opplyste til danske utlendingsmyndigheter i 2013 at medlemmer har definerte ansvarsområder, arbeider etter instruksjoner gitt av partiledelsen og i henhold til partiets retningslinjer. Tilhengerne har færre ansvarsområder. De støtter partiet, men er ikke bundet av partiets retningslinjer. En representant for politbyrået opplyste at sympatisører inne i Iran er organisert i hemmelige celler.

Antallet medlemmer og sympatisører i hver celle og hvordan cellene er organisert kan variere fra sted til sted avhengig av lokale forhold (Danish Refugee Council & Danish Immigration Service 2013, s. 26-27).

Ifølge en iransk-kurdisk journalist som ble medlem av en hemmelig PDKI-celle mens han bodde i Iran, var det den gangen syv medlemmer i hans celle. Disse var medlemmer av partiet, men celle-medlemmene hadde også kontakt med tilhengere av partiet lokalt i området de opererte i (iransk-kurdisk journalist bosatt i KRI, intervju oktober 2019).

Partiledelsen forklarte at alle som bor i Azadi-basen i Koye, eller i noen av de andre militære basene til partiet i Nord-Irak er medlemmer av partiet. De omtales alle sammen som *peshmergaer*, selv om ikke alle har militære oppgaver. De som bor i basene og som har sivile oppgaver for partiet, omtales også som *kadre*. Utenfor basene, i de sivile flyktningleirene for iranske kurdere i Nord-Irak, bor det både medlemmer og tilhengere av partiet. Tilhengerne er ofte familiemedlemmer av aktive medlemmer eller av personer som tidligere var aktive som peshmerga-soldater for partiet (PDKI, intervju oktober 2019).

Partiet har et eget register over samtlige medlemmer av partiet. Dette fungerer omtrent som et ordinært folkeregister, og man registrerer blant annet ekteskap, skilsmisser og dødsfall (PDKI, intervju oktober 2019). Mange av medlemmene i Nord-Irak som bor på partiets baser, er ikke formelt registrert med oppholdstillatelse utstedt av kurdiske selvstyremyndigheter i Irak. De kan derfor ikke registrere sine ekteskap hos offisielle irakiske myndigheter. I stedet ivaretas dette av partiets sosialkomité, som registrerer alle ekteskap mellom partimedlemmer og utsteder en egen ekteskapsattest. Partimedlemmer som gifter seg med irakiske statsborgere, har ikke behov for denne tjenesten og kan registrere sine ekteskap ved offisielle domstoler i KRI (PDKI, intervju oktober 2013).

6.1 Rekruttering i Iran

Rekrutteringen inne i Iran skjer som regel via bekjentskaper. De som ønsker å bli medlem av partiet, trenger anbefalinger fra andre medlemmer for å bli godkjent. Det er ingen fast prøveperiode før man blir tatt opp som medlem. De som er aktuelle for medlemskap, blir gjerne fulgt med på over en periode, og det gjøres en bakgrunnssjekk før man aksepteres som medlem av en hemmelig celle (PDKI-medlem, intervju oktober 2013). En iransk-kurdisk journalist som ble medlem av en hemmelig PDKI-celle mens han bodde i Iran, forklarte at han ble kontaktet av bekjente og forespurt om han ville bli med i partiet. Han underviste kurdisk språk privat på den tiden og var godt kjent blant velutdannede kurdere i området. Han forklarte også at de som var aktuelle for medlemskap, vanligvis ble observert over en periode og at man gjorde en bakgrunnssjekk for å forsøke å forhindre at iransk

etterretning infiltrerte cellene (iransk-kurdisk journalist bosatt i KRI, intervju oktober 2019).

6.2 Rekruttering i Nord-Irak

Mye av rekrutteringen til PDKI skjer i Nord-Irak ved at unge mennesker forlater Iran og oppsøker PDKIs leire direkte. Ifølge representanter for partiet, har det vært en økning av slike rekrutter de siste årene. De opplyste at 80 % av partiets peshmerga-styrker besto av ungdom som nylig hadde sluttet seg til partiet (PDKI, intervju oktober 2019).

Noen av de som oppsøkte PDKIs baser i Nord-Irak, hadde bakgrunn som medlemmer eller tilhengere av partiet i Iran, mens andre ikke hadde noen tilknytning til PDKI fra før (PDKI, intervju oktober 2013). Landinfo snakket i oktober 2019 med fire personer hadde sluttet seg til PDKI i Koye de siste to årene, tre kvinner og en mann. De var i alderen 25 til 37 år. En hadde reist inn i Nord-Irak fra Iran over en ordinær grenseovergang med iransk pass og ID-kort. De tre andre hadde reist inn illegalt, enten alene eller sammen med andre med bistand fra PDKI. Ingen av dem var medlemmer av partiet før de ankom Nord-Irak, men alle hadde familiemedlemmer eller venner som enten var medlemmer eller tilhengere av partiet (PDKI-medlemmer, intervju oktober 2019).

6.3 Opplæring av rekrutter i Nord-Irak

Partiet gjør en bakgrunnsjekk på hver enkelt person som oppsøker PDKIs leire i Nord-Irak. Iransk etterretning er aktive i området og bakgrunnsjekken har til hensikt å luke ut eventuelle kollaboratører (PDKI, intervju mars 2013; PDKI, intervju mars 2016).

Etter å ha bestått bakgrunnsjekken må alle nye rekrutter gjennomgå opplæring. Opplæringen varer i tre måneder eller mer. Rekruttene lærer blant annet om partiets prinsipper og program. De får også militær trening og lærer å bruke skytevåpen. Alle nye rekrutter gjennomgår den samme opplæringen uavhengig av hvilke oppgaver de er tiltenkt i partiet. Med unntak av vintermånedene, og avhengig av antallet nye rekrutter, settes det i gang nye kurs om lag hver tredje måned. Etter at den obligatoriske tre måneders treningen er avsluttet, bestemmer en egen enhet i partiet (Board of Supervision) hvem som skal bli peshmergaer, og hvem som skal delta i sivile aktiviteter som kulturelt arbeid eller innen media. Dette blir bestemt utfra hver enkelt rekrutts interesser og evner. De som blir peshmerga-soldater, gjennomgår ytterligere spesialisert militær trening med ulike kurs avhengig av hva slags spesialiserte oppgaver de blir tildelt. Den militære treningen foregår ved ulike baser. Partiets militære kommandosentral er i Degala, mellom Koye og Erbil. Skytetrening med skarp ammunisjon foregår ved leire i Kandil-fjellene nær grensen til Iran. De som får sivile oppgaver gjennomgår også egne kurs tilpasset deres oppgaver (PDKI, intervju oktober 2019).

7 Medlemskort

PDKI utsteder egne medlemskort til medlemmer og til enkelte tilhengere. Dette administreres av partiets organisasjonskomité (Organization Board). Følgende grupper kan få utstedt medlemskort (PDKI, intervju oktober 2019):

- De som arbeider ved Azadi-basen i Koye eller ved andre baser.
- Medlemmer som bor i de sivile flyktningleirene i Nord-Irak utenfor basene og deres familiemedlemmer. De får av sikkerhetshensyn utstedt kort hvor det står at de er tilhengere.
- Barn som fødes i KRI og som ikke registreres med oppholdstillatelse av kurdiske selvstyremyndigheter på grunn av foreldrenes situasjon. Partiets sosialkomite vil av og til bistå disse barna og utstede medlemskort til dem. Disse medlemskortene har en annen utforming enn de ordinære kortene som utstedes til partimedlemmer.

Medlemmer og tilhengere som opererer inne i Iran, får ikke utstedt medlemskort. Dette er på grunn av sikkerhetshensyn og faren for å bli oppdaget av iransk etterretning (PDIK, intervju oktober 2019).

Ifølge partiledelsen skal de som melder seg ut, eller som blir ekskludert fra partiet, levere inn sine medlemskort. De som flytter fra KRI til Europa, skal også levere inn sine medlemskort til partiet før de forlater KRI. Det finnes imidlertid eksempler på at de ikke leverer dem inn, men tar dem med seg til Europa og bruker dem i forbindelse med søknad om asyl (Danish Refugee Council & Danish Immigration Service 2013, s. 32; PDKI, intervju oktober 2019; PDKI, epostkorrespondanse mars 2020).

8 Bekreftelser på medlemskap

Partiet kan utstede bekreftelser på medlemskap. Tidligere ble slike bekreftelser utstedt ved partiets kontor i Paris. Fra og med 15. mai 2019 gjøres dette utelukkende fra Azadi-basen i Koye. Dette administreres av partiets *Executive office* som skal gjøre undersøkelser, verifisere medlemskap og godkjenne alle bekreftelser før de utstedes. Bekreftelsene sendes bare fra én bestemt epostadresse eller et bestemt faksnummer tilhørende partiet (PDKI, epost september 2019; PDKI, intervju oktober 2019).

Medlemmer av partiet kan få utstedt bekreftelser. En annen form for bekreftelse med en annen ordlyd utstedes til tilhengere. Det kan også utstedes bekreftelser til familiemedlemmer av partiets martyrer som bor i sivile leire i KRI, selv om de ikke har tatt direkte del i partiets arbeid. Disse får bekreftelser på at de er

tilhengere av partiet (Danish Refugee Council & Danish Immigration Service 2013, s. 32-33; PDKI, intervju oktober 2019).

Partiledelsen opplyser at de aldri utsteder bekreftelser til personer som ikke har deltatt i noen av partiets aktiviteter. Av og til blir de kontaktet av personer som ikke har noen tilknytning til partiet, og sågar av kurdere fra andre deler av Kurdistan. Partiet blir også av og til kontaktet av personer som arbeider som informanter for iransk etterretning, men som forsøker å utgi seg for å være tilknyttet PDKI. Partiet utsteder ikke bekreftelser til noen av disse kategoriene (PDKI, intervju oktober 2019).

Medlemmer og tilhengere som bor i sivile leire i Nord-Irak, trenger bekreftelser fra partiet dersom de skal søke om formell oppholdstillatelse i KRI (humanitær organisasjon, intervju oktober 2019). Asylsøkere i Europa bruker bekreftelser for å understøtte sine asylsøknader. Ifølge partiledelsen sendes aldri bekreftelsene direkte til asylsøkerne. De sendes til migrasjonsmyndighetene i det aktuelle landet, eller til asylsøkerens advokat der det ikke er mulig å sende direkte til migrasjonsmyndighetene (Danish Refugee Council & Danish Immigration Service 2013, s. 32-33; PDKI, intervju oktober 2016; PDKI, intervju oktober 2019).

9 Reaksjoner fra iranske myndigheter

PDKI og andre iransk-kurdiske partier blir regnet som illegale organisasjoner i Iran. Medlemskap eller tilknytning til partiene straffes strengt. I kurdiske områder blir også sivil aktivisme som ikke er knyttet til partiene, møtt med mistenksomhet, tolket som politisk opposisjonsvirksomhet og undertrykket av myndighetene. Personer som deltar i demonstrasjoner eller andre protestmarkeringer, mistenkes for medlemskap i et parti og risikerer å bli arrestert (Danish Immigration Service 2020, s. 19-20; PDKI, intervju oktober 2019).

I henhold til FNs spesialrapportør for menneskerettigheter i Iran, utgjør kurdiske politiske fanger tiltalt for forbrytelser mot nasjonal sikkerhet, nesten halvparten av alle politiske fanger i landet. Kurdere utgjør også en uforholdsmessig stor del av dem som dømmes til døden og henrettes (Special Rapporteur on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran 2019, 87). I 2018 ble 828 kurdere arrestert, og mange av dem ble dømt til lange fengselsstraffer på grunn av sivil aktivisme eller medlemskap i et kurdisk politisk parti. I de første seks månedene av 2019 ble 199 kurdere arrestert, 115 av dem for anklager om medlemskap i kurdiske politiske partier. 55 av de 199 arresterte ble dømt til fengselsstraffer opp mot 15 år. I samme periode ble minst 17 kurdere henrettet, herunder 14 dømt for mord og tre dømt for narkotika-relaterte forbrytelser (Special Rapporteur on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran 2019, 88).

Flere personer med PDKI-tilknytning¹⁰ har blitt dømt til døden eller gitt lange fengselsstraffer:

- Mansur Arvand ble arrestert i 2011, dømt til døden i 2012 og henrettet i 2015 (Rudaw 2015b). KDP-I omtaler ham som et medlem av deres parti. Han skal ha hatt tilknytning til partiet i over ti år før han ble pågrepet, og har således bakgrunn fra PDKI fra tiden før splittelsen i partiet (KDP-I, epost juni 2015).
- Sabir Moklid Moane ble henrettet i 2015. Ifølge U.S. Department of State ble han dømt for medlemskap i «Democratic Kurdish Party» (U.S. Department of State 2015, s. 39).
- Ferhad Tarem ble ifølge PJAK-kilder dømt til døden og henrettet i 2011 på bakgrunn av tilknytning til «Kurdistan Democratic Party» (Rudaw.info 2011). Landinfo har ikke funne annen informasjon som knytter denne personen til PDKI.
- Kamal Sharifi ble arrestert i 1998, og dømt til 30 års fengsel for tilknytning til «PDK» (Homa 2016).
- Hadayat Abdolapour ble arrestert i 2016 og dømt til døden i 2018 for å ha hjulpet PDKI (Iran Human Rights 2018).
- Osman Mostafapur og Mohammad Nazari ble arrestert i henholdsvis 1991 og 1994, anklaget for å bistå PDKI. Begge fikk dødsdommer som senere ble omgjort til fengsel. De ble løslatt i 2019 under et amnesti i forbindelse med profetens fødselsdag. De er omtalt som de lengst sittende politiske fangene i Iran (Rwanduzy 2019).
- Khaled Fereydooni ble arrestert i 2000. Han ble dømt til døden for kontakt med PDKI, men dommen ble senere omgjort til livsvarig fengsel (Ekurd Daily 2016).

9.1 Forhold med betydning for straffeutmålingen

Personer som pågripes for politisk aktivisme, plasseres i varetekt som gjerne strekker seg over flere måneder. De må normalt gjennomgå lange avhør hvor de blir forsøkt presset til å innrømme partitilknytning. Fysisk og psykisk mishandling forekommer. Myndighetene mistenker at alle som er involvert i en eller annen form for aktivisme i de kurdiske områdene, har en partitilknytning. Det skjer også at personer som ikke har tilknytning til noen av partiene, likevel anklages for slik tilknytning (Danish Immigration Service 2020, s. 22-23). Ifølge en representant for Komala PIK (intervju, oktober 2019), kan avhørene ha stor betydning for den senere straffeutmålingen. Ofte vil de som nekter for at de er med i et parti, få relativt korte fengselsdommer på eksempelvis to til tre år fordi påtalemakten ikke sitter på konkrete bevis på partitilknytning. Om man derimot gir etter for press og

¹⁰ Nyhetsoppslag som beskriver disse sakene, er ofte uklare på om de dømte har tilhørt PDKI eller KDP-I.

innrømmer medlemskap, blir dette brukt som bevis i saken og man risikerer lange fengselsstraffer.

Det er også andre forhold som påvirker lengden på en eventuell fengselsstraff for de som arresteres, mistenkt for partitilknytning. Ifølge en representant for KDP-I (intervju november 2019), påvirkes straffeutmålingene av følgende faktorer:

- De som har tilknytning til et parti, får lange fengselsstraffer. Dersom man i tillegg pågripes i forbindelse med militære operasjoner, straffes man enda strengere.
- Dersom ingen partitilknytning kan bevises, får man ofte en kortere fengselsstraff.
- Hvorvidt man innrømmer skyld eller ikke under avhør, påvirker straffeutmålingen.
- Enkelte dommere har en fiendtlig innstilling til kurdere. Dommerens personlige innstilling har betydning for dommen.
- Paragrafene i straffeloven som brukes mot opposisjonelle, er vage. De har strafferammer som går fra noen måneder til tretti års fengsel.
- Enkelte ganger ønsker etterretningstjenesten og påtalemakten bare å skremme folk vekk fra politisk aktivisme. I andre tilfeller ønsker de å statuere eksempler og idømmer folk som ikke engang har tilknytning til et parti, lange fengselsstraffer.

9.2 Iransk etterretning i Nord-Irak

Iranske etterretningstjenester er aktive i Nord-Irak. Både det iranske etterretningsdepartementet (Ministry of Intelligence) og Revolusjonsgardens etterretningstjeneste har knyttet til seg nettverk av informanter som følger med på og rapporterer om aktivitetene til de iransk-kurdiske partiene (Danish Immigration Service 2020, s. 28-30). Etterretningstjenestene har trolig en viss oversikt over partienes medlemmer og aktiviteter i KRI. Medlemmer av partiene blir kontaktet av iransk etterretning og utsatt for trusler og press, og medlemmenes familier i Iran blir hyppig kontaktet og bedt om å overtale familiemedlemmene til å forlate partiene og vende tilbake til Iran (se også kapittel 9.3) (PDKI, intervju oktober 2019; PDKI-medlemmer, intervju oktober 2019; KDP-I, intervju november 2019).

Iranske agenter har også tatt livet av iranske kurdere i Nord-Irak, herunder medlemmer av partiene (Danish Immigration Service 2020, s. 28-30). Tidlig på 1990-tallet var det en bølge av slike drap på iransk-kurdiske partimedlemmer, som iransk etterretning ble beskyldt for å stå bak. Fra midten av 1990-tallet stoppet attentatbølgen opp, men de siste par årene har det igjen vært attentater og attentatforsøk rettet mot partimedlemmer. Dette knyttes til PDKIs avslutning av våpenhvilen og økningen i antallet militære trefninger i iransk Kurdistan siden 2015. I 2016 ble seks personer drept da to bilbomber gikk av utenfor

hovedkvarteret til KDP-I i Koye. I mars 2018 gikk en bilbombe av utenfor Erbil som såret PDKI-veteranen Salah Rahmani, og drepte hans sønn. Noen dager senere ble en leder i KDP-I, Qader Qaderi, funnet drept. Iransk etterretning beskyldes for å stå bak drapene (Hawrami 2018). Siden 1991 skal mer enn 300 iranske-kurdiske opposisjonelle ha blitt drept av iranske agenter i Nord-Irak (Danish Immigration Service 2020, s. 28-30).

Iranske væpnede styrker har ved en rekke anledninger også gjennomført raketangrep inn i KRI fra Iran. Angrepene har rettet seg mot baser som tilhører de iransk-kurdiske partiene. Det tidligere omtalte raketangrepet mot basene til PDKI og KDP-I i september 2018 er et eksempel på dette. Etter dette angrepet var det relativt stille, men i juli 2019 annonserte den iranske revolusjonsgarden at de hadde gjennomført flere nye raketangrep mot iransk-kurdiske partibaser. Dette skal ha vært gjengjeldelse for ulike angrep som iransk-kurdiske partier var involvert i inne i Iran (Nawzad 2019).

9.3 Reaksjoner mot familiemedlemmer

De fleste som slutter seg til PDKI i Nord-Irak, opplever at deres foreldre eller andre nære familiemedlemmer i Iran blir kontaktet av iransk etterretning. Mange foreldre blir bedt om å reise over til Nord-Irak for å overtale sine barn til å komme tilbake til Iran. Dette skjedde med foreldrene til tre av de fire personene som Landinfo intervjuet i Koye i oktober 2019, og som nylig hadde sluttet seg til PDKI. En av dem forklarte at foreldrene hadde vært på besøk etter påtrykk fra iransk etterretning og deretter returnert til Iran. Det fikk ingen ytterligere konsekvenser for dem at de kom tilbake uten sin datter. En annen forklarte at hans far ble kalt inn til etterretningen flere ganger og til slutt arrestert og truet med at sønnen kunne bli drept dersom han ikke forlot partiet. En annen forklarte at hennes nevø ble arrestert fordi flere i familien hadde sluttet seg til PDKI (PDKI-medlemmer, intervju oktober 2019).

Representanter for andre iransk-kurdiske partier i Nord-Iran som Landinfo intervjuet i oktober og november 2019, forklarte også at det var helt vanlig at foreldrene til de som sluttet seg til partiene, ble oppsøkt av etterretningen og at de ofte ble bedt om å reise til Nord-Irak for å overtale sine barn til å komme hjem. Ifølge en representant for Komalah – Kurdistan Organization of the Communist Party of Iran, ble deres leir utenfor Suleimaniya i Nord-Irak oppsøkt av medlemmers foreldre på daglig basis. De var ofte sendt av iransk etterretning med beskjed om at de måtte overtale sine barn til enten å komme tilbake til Iran eller til å samarbeide med iransk etterretning (Komalah – CPI, intervju oktober 2019). Ifølge en representant for KDP-I ba iransk etterretning familien om enten å overtale partimedlemmer til å bryte med partiet og returnere til Iran, til å bryte med partiet og reise til Europa, eller til å bli i partiet og arbeide som informanter for iransk etterretning (KDP-I, intervju november 2019). En annen representant for KDP-I forklarte at det vanligvis ikke hadde noen konsekvenser for foreldrene

dersom de ikke lykkes med å overtale sine barn til å komme tilbake til Iran. Derimot ville som regel presset mot familien øke dersom den som var aktiv i et parti fikk en ledende posisjon eller viktige oppgaver. Presset mot familien var med andre ord proporsjonalt med aktivitetsnivået til partimedlemmet (KDP-I, intervju november 2019).

Skriftlige kilder

- Ahmadzadeh, H. & Stansfield, G. (2010). The political, cultural, and military re-awakening of the Kurdish nationalist movement in Iran. *Middle East Journal*. Vol. 64, no. 1. Tilgjengelig fra <https://core.ac.uk/download/pdf/12827573.pdf> [lastet ned 18. desember 2019]
- Bucala, P. & Enferadi, S. (2016, 26. september). *Iran's Kurdish Insurgency*. Washington D.C.: Critical Threats Project. Tilgjengelig fra <https://www.criticalthreats.org/analysis/irans-kurdish-insurgency> [lastet ned 14. januar 2020]
- Danish Immigration Service (2020, 7. februar). *Iranian Kurds. Consequences of political activities in Iran and KRI*. København: Danish Immigration Service. Tilgjengelig fra <https://nyidanmark.dk/en-GB/Words-and-concepts/US/Asylum/Country-reports> [lastet ned 4. mars 2020]
- Danish Refugee Council & Danish Immigration Service (2013, september). *Iranian Kurds. On Conditions for Iranian Kurdish Parties in Iran and KRI, Activities in the Kurdish Area of Iran, Conditions in Border Area and Situation of Returnees from KRI to Iran. 30 May to 9 June 2013*. København: Danish Immigration Service. Tilgjengelig fra https://www.ecoi.net/en/file/local/1133789/1226_1380796700_fact-finding-iranian-kurds-2013.pdf [lastet ned 18. mars 2020]
- Entessar N. (2000). *Kurdish Politics in the Middle East*. Lexington Books.
- Ekurd Daily (2016, 24. januar). Iranian Kurdistan news in brief – January 24, 2016. *Ekurd Daily*. Tilgjengelig fra <https://ekurd.net/iranian-kurdistan-news-in-brief-january-24-2016-2016-01-24> [lastet ned 24. mars 2020]
- Hawrami, F. (2018, 7. mars). Assassinations mount as Iranian Kurdish militants clash with Teheran. *Al-Monitor*. Tilgjengelig fra <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/03/iran-kdpi-kurdish-opposition-iraq-assassinations-rahmani.html> [lastet ned 30. mars 2020]
- Hengaw Organization for Human Rights (2018, 17. August). The Zagros Eagles group claimed responsibility for the killing of four of the Iranian Revolutionary Guards. *Hengaw*. Tilgjengelig fra <https://hengaw.net/en/news/the-zagros-eagles-group-claimed-responsibility-for-the-killing-of-four-of-the-iranian-revolutionary-guards> [lastet ned 23. januar 2020]
- Homa, A. (2016, 28. september) Kurdish prisoner denied furlough for eight years. *Kurdistan24*. Tilgjengelig fra <https://www.kurdistan24.net/en/news/fd3ba0fa-e156-4a7f-a402-fc5da2706b17/Kurdish-prisoner-denied-furlough-for-eight-years> [lastet ned 23. mars 2020]
- Iran Human Rights (2018, 24. januar). In Iran: Execution sentence for providing a dissident party with food and shelter. *Iran Human Rights*. Tilgjengelig fra <https://www.iranhr.net/en/articles/3208/> [lastet ned 24. mars 2020]
- Jane's (2018). *Potential for wider Iranian Kurdish insurgency increases*. London: Jane's Information Group. Tilgjengelig fra https://www.janes.com/images/assets/169/85169/Potential_for_wider_Iranian_Kurdish_insurgency_increases.pdf [lastet ned 22. januar 2020]
- Landinfo (2017, 13. februar). *Iran: Økt kurdisk militæraktivitet i Iran*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/Iran-respons-Økt-kurdisk-militæraktivitet-i-Iran-AHO-Oppdatert-15022016.pdf> [lastet ned 14. januar 2020]

- MacDiarmid, C. (2015, 12. september). Meet the Kurdish fighters mobilising against Teheran. *Aljazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2015/09/meet-kurdish-fighters-mobilising-tehran-150903093406685.html> [lastet ned 21. januar 2020]
- McDowall, D. (2000). *A modern history of the Kurds*. London: I. B. Tauris
- Nawzad, K. (2019, 12. juli). Iran says IRGC killed 'large number' of fighters based in Kurdistan Region. *Kurdistan24*. Tilgjengelig fra <https://www.kurdistan24.net/en/news/e2baa211-2f66-4a1e-aa21-292998ad84aa> [lastet ned 21. januar 2020]
- PDKI (dvs. Democratic Party of Iranian Kurdistan) (u.å.). PDKI. About. *Koye: PDKI*. Tilgjengelig fra <http://pdki.org/english/about/> [lastet ned 16. januar 2020]
- PDKI (2016, 25. februar). *Mustafa Hijri: We will restart armed resistance against the Islamic Republic of #Iran* [twittermelding] Koye: PDKI. Tilgjengelig fra <https://twitter.com/PDKIenglish/status/702897445559246848> [lastet ned 21. januar 2020]
- PDKI (2018a, 13. august). Twelve IRGC terrorists killed and eight injured in clashes with Kurdistan's peshmerga forces. *Koye: PDKI*. Tilgjengelig fra <http://pdki.org/english/twelve-ircg-terrorists-killed-and-eight-injured-in-clashes-with-kurdistan-peshmerga-forces/> [lastet ned 23. januar 2020]
- PDKI (2018b, 27. februar). PDKI held its 16th congress successfully. *Koye: PDKI*. Tilgjengelig fra <http://pdki.org/english/pdki-held-its-16th-congress-successfully/> [lastet ned 21. januar 2020]
- PDKI (2018c, 6. desember). *The Zagros Eagles carried out a operation against a terrorist #IRGC outpost in the Degaga region outside Kamiyaran* [twittermelding] Koye: PDKI. Tilgjengelig fra <https://twitter.com/PDKIenglish/status/1070661864949014528> [lastet ned 23. januar 2020]
- PDKI (2018d, 12. januar). The Zagros Eagles attacked Iranian military base. *Koye: PDKI*. Tilgjengelig fra <http://pdki.org/english/the-zagros-eagles-attacked-iranian-military-base/> [lastet ned 21. januar 2020]
- PDKI (2019a, 31. august). *A new anthem about Rasan, PDKI's reinvigorated struggle* [twittermelding] Koye: PDKI. Tilgjengelig fra <https://twitter.com/PDKIenglish/status/1167833017190100995> [lastet ned 21. januar 2020]
- Rojhelat.info (2011, 30. januar). PJAK condemned the execution of Ferhad Tarem. *Rojhelat.info*. Tilgjengelig fra <http://rojhelat.info/en/?p=2007> [lastet ned 23. mars 2020].
- Rudaw (2015a, s. 25. mai). Two dead in PKK-KDPI clash on Iranian border. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <https://rudaw.net/english/kurdistan/24052015> [lastet ned 21. januar 2020]
- Rudaw (2015b, 17. juni). Iran executes Kurdish political prisoner Mansour Arvand. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <https://www.rudaw.net/english/kurdistan/170620151> [lastet ned 23. mars 2020]
- Rudaw (2017, 27. desember). Armed group vows to operate deep inside Iranian Kurdistan in 2018. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iran/27122017> [lastet ned 21. januar 2020]
- Rwanduzy, M. (2019, 21. november). Iran partons Kurd and Azari political prisoners held for 30 years. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iran/211120191> [lastet ned 24. mars 2020]
- Salih, M. (2016, 1. juli). Why Iranian Kurdish party is stepping up fight against Teheran. *Al-Monitor*. Tilgjengelig fra <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/07/iran-kurdish-party-attack-ircg.html> [lastet ned 23. januar 2020]

- SNL, dvs. Store norske leksikon (u.å.). Peshmerga. *Oslo: SNL*. Tilgjengelig fra <https://snl.no/Peshmerga> [lastet ned 1. april 2020].
- Special Rapporteur on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran (2019, 18. juli). *Situation of human rights in the Islamic Republic of Iran. Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran*. New York: UN OHCHR. Tilgjengelig fra <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N19/222/62/PDF/N1922262.pdf?OpenElement> [lastet ned 1. april 2020]
- U.S. Department of State (2015). *2015 Country Reports on Human Rights Practices: Iran*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://2009-2017.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2015&dliid=252923#wrapper> [lastet ned 23. mars 2020]
- van Wilgenburg, W. (2014, 14. januar). Iranian Kurdish parties prefer dialogue with government. *Al-Monitor*. Tilgjengelig fra <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/01/iranian-kurdish-parties-waning-support-exiles-pkk-turkey.html> [lastet ned 14. januar 2020]
- van Wilgenburg, W. (2018, 10. september). Iranian missiles hit Kurdish opposition in 'message to Trump'. *Kurdistan24*. Tilgjengelig fra <https://www.kurdistan24.net/en/news/5a56c4d5-645a-447e-aaf4-f9cb29fcff62> [lastet ned 22. januar 2020]

Muntlige kilder

- Aktivist i KDP-I, intervju i Koye, november 2019.
- Humanitær organisasjon, intervju i Erbil, oktober 2019.
- Iransk-kurdisk journalist bosatt i KRI, intervju i Suleimaniya, oktober 2019.
- Iransk-kurdisk universitetslektor, intervju i Oslo, november 2019.
- KDP-I, epost fra representant for partiet, juni 2015.
- KDP-I, intervju med representanter for partiets ledelse i Koye, november 2019.
- Komalah CPI (Kurdistan Organization of the Communist Party of Iran), intervju med representanter for partiets ledelse i Sergwes, Suleimaniya, oktober 2019.
- Komala PIK (Party of Iranian Kurdistan), intervju med representanter for partiets ledelse i Sergwes, Suleimaniya, oktober 2019.
- PDKI, epost fra partiets ledelse, september 2019.
- PDKI, epost fra partiets ledelse, mars 2020.
- PDKI, intervju med representanter for partiets ledelse i Koye, oktober 2013.
- PDKI, intervju med representanter for partiets ledelse i Koye, mars 2016.
- PDKI, intervju med representanter for partiets ledelse i Koye, oktober 2019.
- PDKIs ungdomsorganisasjon, intervju i Koye, oktober 2019.
- PDKI-medlem, intervju i Koye, oktober 2013.
- PDKI-medlemmer, intervju i Koye, oktober 2019.